

Наредба за изменение и допълнение на НАРЕДБА № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката

§ 1. В чл. 1, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1 скобите и думите в скоби „ЗЕ“ се заличават;
2. В т. 5 скобите и думите в скоби „ЗЕВИ“ се заличават.
3. Създава се т. 13:

„13. извършване на контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (ОВ, L 326/1 от 8 декември 2011 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 1227/2011“.“.

§ 2. В чл. 2, т. 1 думите „чл. 13, ал. 5 и 6“ се заменят с думите „чл. 13, ал. 6 и 7“.

§ 3. В чл. 3, ал. 4 думите „чл. 13, ал. 5 и 6“ се заменят с думите „чл. 13, ал. 6 и 7“.

§ 4. Чл. 8, ал. 1, т. 4 се изменя така:

„4. прекратяване на лицензия в случаите по чл. 55, ал. 2 от Закона за енергетиката за цялата или за част от територията по нея, когато лицензиантът не упражнява лицензионната дейност за период повече от една година, както и в случаите по чл. 55, ал. 1, т. 4 от Закона за енергетиката. В случаите на влизане в сила на решение на съда за обявяване на лицензиант в несъстоятелност или на решение за прекратяване на дейността поради обявяването на лицензиант в ликвидация, лицензията се прекратява от датата на влизане в сила на съответното решение на съда;“.

§ 5. В чл. 9, ал. 1 се създава т. 10а:

„10а. търговия с природен газ;“.

§ 6. В чл. 11 се правят следните изменение и допълнения:

1. В ал. 1 т. 5 се заличава;
2. В ал. 2:

а) в т. 1 в края на изречението се поставя запетая и се добавят думите „който да съдържа данни за лицето, включително за органите на управление и начина на представляване“;

б) в т. 6 думите „чл. 24, ал. 2“ се заменят с думите „чл. 24, ал. 3“;

в) в т. 10 думите „доказателства от лицата по чл. 39, ал. 5 ЗЕ относно изпълнението на изискванията за координатор на балансираща група по чл. 96а ЗЕ“ се заменят с думите „правила за работа с потребители на енергийни услуги“;

3. В ал. 7 след думите „чл. 9, ал. 1,“ се добавят думите „т. 10а и“;

4. Създава се ал. 8:

„(8) Към заявлението за издаване на лицензия по чл. 9, ал. 1, т. 10а освен документите, изброени в ал. 2 и ал. 7, се прилагат и:

1. доказателства, че лицето е титуляр на сметка с наличност сума в размер 1/24 част от годишния му оборот от търговия с природен газ на територията на Република България съобразно неговата прогнозна стойност за първата година от представения на комисията бизнес план, но не по-малко от 150 000 лв.

2. писмено потвърждение от банката, в която е открита сметката по ал. 8, т. 1, в което банката се задължава при поискване да предоставя информация на комисията относно оборотите и салдото по сметката, като разходите за тези информационни услуги са за сметка на лицето – титуляр на сметката.“.

§ 7. Създава се чл. 11а:

„Чл. 11а. (1) За обезпечаване на задълженията си по сделките с природен газ търговецът на природен газ поддържа в сметка сума в размер 1/24 част от годишния си оборот от търговия с природен газ на територията на Република България, но не по-малко от 150 000 лв. През първата година на лицензионната дейност размерът на обезпечението се определя съобразно прогнозната стойност на годишния оборот от търговия с природен газ на територията на Република България съгласно представения на комисията бизнес план. През следващите години на лицензионната дейност обезпечението се определя съобразно оборота от търговия с природен газ на територията на Република България за предходната година.

(2) Сумата по сметката може да бъде използвана от търговеца само за изпълнение на задължения при осъществяване на дейността „търговия с природен газ“, като възстановяването ѝ до определения в ал. 1 размер се извършва в срок до 20 работни дни.

(3) Търговецът на природен газ представя на комисията писмено потвърждение от банката, в която е открита сметка по ал. 1, в което банката се задължава при поискване да предоставя информация на комисията относно оборотите и салдото по сметката. Разходите за тези информационни услуги са за сметка на лицензианта.

(4) Непредставянето на потвърждение или отказът за предоставяне на информация по ал. 3 се счита за липса на обезпечение.“.

§ 8. В чл. 13 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „Бизнес планът“ се добавят думите „за лицензионните дейности, без тези по чл. 9, ал. 1, т. 10, т. 10а, т. 11 и т. 11а, а думите „според указанията на комисията“ се заличават;

2. Създава се ал. 4:

(4) Бизнес планът за лицензионните дейности по чл. 9, ал. 1, т. 10, т. 10а, т. 11 и т. 11а се съставя за срок до 5 години и съдържа:

1. прогнозни счетоводни баланси, отчети за приходите и разходите и отчети за паричните потоци за периода на бизнес плана по години;

2. прогнозни цени и количества за покупка/продажба на електрическа енергия или природен газ за периода на бизнес плана по години.

3. анализ на пазара на електрическа енергия или природен газ в Република България, в т.ч. възможности за развитие на заявителя на пазара, анализ на цените на електрическата енергия или природния газ и източниците, от които заявителят възнамерява да купува.“;

3. Съществуващите ал. 4, 5 и 6 стават съответно ал. 5, 6 и 7.

§ 9. Чл. 16, ал. 1 се изменя така:

„(1) Комисията преценява наличието на технически, материални и човешки ресурси на заявителя съобразно спецификите на съответната дейност, в т.ч. на приложимите технически правила и норми за извършване на тази дейност.“.

§ 10. В чл. 68, ал. 2 в края на изречението се поставя запетая и се добавят думите „който да съдържа данни за лицето, включително за органите на управление и начина на представяване;“.

§ 11. В чл. 70 се създава ал. 3:

„(3) Лицензията се прекратява без решение на комисията при изтичане на срока, за който е издадена, освен в случаите по чл. 56 от Закона за енергетиката.“.

§ 12. Създава се глава девета „а“ с чл. 155а-чл.155х:

„Глава девета „а“
УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА КОНТРОЛ ПО ГЛАВА СЕДМА „а“
ОТ ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА

Раздел I
Общи правила

Чл. 155а (1) Участниците на пазара или лице или орган, които действат от тяхно име, посочени в чл. 8, параграф 4, букви б)-е) от Регламент (ЕС) № 1227/2011 са длъжни, за срок от 5 години, да водят дневник на хартиен и електронен (магнитен) носител на сключваните сделки и получените нареждания за сключване на сделки с енергийни продукти на едро, включително оттеглени и анулирани нареждания.

(2) При загуба на информация, в случай на техническа или информационна авария, лицата по ал. 1 са длъжни да възстановят информацията в двуседмичен срок. Невъзможността да се възстанови информацията се установява чрез експертиза, извършена от външен експерт, определен от комисията. За назначаването на външния експерт и отвод на външния експерт се прилагат правилата по Глава седма „а“ на Закона за енергетиката и тази глава.

Чл. 155б (1) В дневника по чл. 155а, ал. 1 се вписват най-малко следните данни:

1. наименование, ЕИК или друг номер, идентифициращ участника на пазара или търгуващото от негово име лице, седалище и адрес на управление; трите имена на представляващия участника на пазара или търгуващото от негово име лице;

2. ACER и EIC кодове на участника на пазара или търгуващото от негово име лице;

3. дата и време на получаване на нареждането, съответно, на оттегляне и/или анулиране; дата и време на сключване на сделката;

4. вид и количество на енергийните продукти на едро, за които се отнася нареждането, както и пазарите или търговете, на които са регистрирани нарежданията или са сключени сделките или получени предложенията;

5. единична цена и обща стойност на нарежданията и сделките, сключени от един участник на пазара или лице, действащо от негово име;

6. страни по сделката/участници в търга; дата; време и място на изпълнение на сделката;

7. имуществени задължения, произтекли от сделката и срок за изпълнението им;

8. дата и място на извършване на сетълмент;

9. пазар, на който е извършена сделката;

10. предоставени и получени гаранции и обезпечения;

11. клирингова цена за съответния продукт; пазарна зона и ден на търговия;

12. вид на нареждането и правата, предоставени на трето лице, търгуващо от името и за сметка на участник на пазара;

13. срок на валидност на нареждането, ако има такъв;

14. лицето, приело и вписало нареждането в дневника.

(2) Всеки участник на пазара е длъжен да съхранява за срок от 5 години, по достъпен и подходящ за ползване начин, цялата документация, свързана с търговията с такива продукти, включително отнасяща се до системи; правила и процедури за идентифициране, избягване и/или преустановяване на нарушение по Регламент (ЕС) № 1227/2011; дадени нареждания и сключени договори с енергийни продукти на едро за собствена или за сметка на друг участник; отговорности на персонала, както и вътрешна и външна кореспонденция във връзка с и/или по повод на търговията с такива продукти.

(3) Всеки участник на пазара е длъжен да съхранява за срок от 5 години записи на телефонни разговори, отнасящи се до нареждания и/или сделки с енергийни продукти на едро, по начин, позволяващ удостоверяването на дадените нареждания за сделки с енергийни продукти на едро, включително, когато лицето, получило нареждането търгува за собствена сметка или за сметка на компания – майка или свързано предприятие по смисъла на Регламент (ЕС) № 1227/2011. Когато нарежданията са дадени и/или сделките са сключени по други канали, различни от телефон, участникът на пазара е длъжен да осигури, за срока по чл. 155а, съхраняването на записите на друг траен носител, позволяващ тяхното възпроизвеждане, като документ, електронно съобщение, факс, протокол или бележки от срещи с клиент.

Чл.155в (1) Операторът на организиран борсов пазар на електрическа енергия и операторът на организиран борсов пазар на природен газ са длъжни да прилагат подходящи мерки, системи, правила и процедури за съхраняване в електронен вид на получените нареждания от участници на съответния пазар. Тези мерки трябва да осигуряват съхраняване на информацията за сключени сделки и получени нареждания с енергийни продукти на едро, отделно от нарежданията за сделки, по които страна е съответният оператор.

(2) Мерките по ал. 1 трябва да осигуряват гаранции за публичност на получените оферти за продажба и покупка на енергийни продукти на едро; извършваните съпоставки на офертите за продажба и покупка за съответния период до покриване на търсенето; информиране на участниците за сключените сделки на организирания пазар на електрическа енергия и природен газ и отчитане на условията и промените, налагащи се от ограничения в преносните способности или от аварийни ситуации в мрежите, на определената цена на търгуваната електрическа енергия или природен газ за всеки период на търговия, както и запазване имуществените права на участниците на съответния борсов пазар, свързани с принадлежащите им обезпечения и парични средства.

(3) Операторът на организиран борсов пазар на електрическа енергия и операторът на организиран борсов пазар на природен газ са длъжни да създадат вътрешна организация, която:

1. да създаде условия за своевременно идентифициране, спиране, предотвратяване и докладване на комисията, при спазване на всички изисквания за защита на търговската тайна и непублично докладване, за случаи на сделки и/или нареждания, които биха могли да представляват пазарна манипулация или опит за пазарна манипулация или да са резултат от търговия с вътрешна информация по смисъла на Регламент (ЕС) № 1227/2011;

2. да създаде условия за осигуряване на защитена интернет връзка с комисията, която да се използва само за целите на уведомяване на комисията и предоставяне на данните по т. 1;

3. в случай на решение на комисията за прилагане на незабавни мерки по чл. 74л от Закона за енергетиката, да осигури навременно информиране и равен достъп на всички участници на съответния организиран пазар до информация за наложените незабавни мерки и за съмнителните сделки и/или нареждания, ако това е възможно, както и равни условия на всички участници за подаване на коригиращи оферти за покупка и/или продажба;

4. да осигури контрол по спазване на Регламент (ЕС) № 1227/2011 от страна на собственика на капитала; членовете на управителните и контролните органи на самия организиран борсов пазар и неговите служители и за изпълнение на поетите ангажменти от него към всички участници на пазара и страни по сделки с оператора;

5. да осигури възможност за независим клиринг на предоставените и получените обезпечения от участници на пазара;

6. да осигури публикуване, в срок не по-късно от 1 час от настъпване на събитието, както и съхраняване на публикувани от участници на пазара с енергийни продукти на едро съобщения относно промяна в структурни данни за производство, потребление или цени на енергийни продукти на едро, като: производствен капацитет, планиран или непланиран престой или друго ограничение на преносен капацитет; капацитет на съхранение; трансграничен капацитет; авария или принудително прекъсване на пазара.

(4) Контрол за изпълнение на задълженията по ал. 3 се упражнява от управителния орган на оператора на организиран борсов пазар или от специално назначен служител или служители.

(5) Лицата по ал. 1 са длъжни да съхраняват в продължение на 5 години цялата информация и документи относно дейността си на хартиен или електронен (магнитен) носител на достъпно и подходящо за ползване място и по начин, който да осигури запазването им на втори носител или възстановяването им, в случай на загубване по технически причини.

Чл. 155г (1) Лицата по чл. 155а, които сключват от свое или чуждо име сделки и/или дават нареждания за сключване на сделки с енергийни продукти на едро, извън организиран пазар, са длъжни да съхраняват и предоставят при проверка на комисията, писмена информация за:

1. текущите условия на пазара, включително референтна/клирингова цена на съответния енергиен продукт на едро или на деривати, свързани със същия продукт – предмет на сделката/нареждането - за съответния период на търговия на организиран пазар;

2. последната, преди сделката/нареждането, цена на организиран борсов пазар на съответния продукт на едро - предмет на сделката/нареждането или на дериват, свързан с него, както и за съществени промени и/или нововъзникнали обстоятелства, които могат да повлияят на тази цена и публичния източник на информация за тези промени;

3. цената, по която лицето, ако купува и/или продава за чужда сметка, извършва редовни покупки и продажби с трети лица на същия енергиен продукт на едро или дериват, в малки количества.

(2) Участници на пазара, които извършват дейност извън организиран борсов пазар на електрическа енергия и природен газ, са длъжни, освен данните по чл. 155б, да записват и съхраняват и информация за:

1. цените, които са съобщили на участниците на пазар за търговия с енергийни продукти на едро - свои клиенти, съгласно изискванията на ал. 1;
2. основанието и източника на информация за тези цени
3. изпълнението на нарежданията;
4. всяка друга информация, която е предоставена на клиент във връзка със сключване на договор с енергиен продукт на едро.

Чл. 155д (1) Участниците на пазара са длъжни да разработят вътрешни правила за публично, ефективно и навременно разкриване на вътрешна информация по Регламент (ЕС) 1227/2011 и за гарантиране забрана за търговия, въз основа на такава информация за периода до публикуването.

(2) Правилата по ал. 1 може да включват оценка на риска от нарушаване на задълженията по чл. 4 от Регламент (ЕС) 1227/2011, както и планове за периодично обучение на служители, собственици, членове на управителни и контролни органи на участника относно изпълнение на задълженията по Регламент (ЕС) 1227/2011.

(3) Правилата по ал. 1 съдържат реда и условията, при които участникът на пазара информира комисията в случаите на отложено публично разкриване на вътрешна информация.

(4) Лицата по чл. 155а, ал. 1 са длъжни да въведат системи, вътрешни правила и/или процедури за собствен мониторинг за докладване на комисията на сделка, за която имат разумно основание да се предполага, че може да нарушава чл. 3 или чл. 5 от Регламент (ЕС) 1227/2011.

Чл. 155е (1) Участникът на пазара е длъжен да съхранява, на хартиен и електронен носител, в срок от 5 години, публично разкрита вътрешна информация по смисъла на Регламент (ЕС) 1227/2011, уведомлението до комисията и събраните материали, обусловили решението за отложено публично разкриване на вътрешна информация, както и доказателства за съществуване на риск от засягане на собствен интерес при навременно разкриване и за не засягане на обществен интерес от отложеното публикуване.

(2) Участникът на пазара е длъжен да съхранява, на хартиен и електронен носител, в срок от 5 години, доказателства, че за времето на отложено публично разкриване на вътрешна информация не е търгувал с продукти на едро, за които се отнася същата информация.

(3) Лицата по чл. 155а, ал. 1 са длъжни да съхраняват, на хартиен и електронен носител, в срок от 5 години, цялата документация и, както и съществуващи записи на телефонни разговори и предаване на данни, осъществени при осъществяване на нареждания на сделки с енергийни продукти на едро, удостоверяващи изпълнение на задължението за докладване на сделки и/или нареждания за сделки с енергийни продукти на едро, съгласно изискванията на чл. 8 и чл. 9 от Регламент (ЕС) 1227/2011.

(4) Лицата по чл. 155а, ал. 1 разработват вътрешни процедури за докладване на сделки и/или нареждания за сделки с енергийни продукти на едро по ал. 3. Процедурите могат да включват оценка на риска от нарушаване на задълженията по чл. 8 и чл. 9 от Регламент (ЕС) 1227/2011, както и планове за периодично обучение на служители,

собственици, членове на управителни и контролни органи относно изпълнение на тези задължения.

Раздел II

Предварително проучване за наличие на обосновано предположение за извършено нарушение на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия

Чл. 155ж (1) Искането на лицата по чл.74а от Закона за енергетиката до комисията за образуване на производство за установяване на нарушение на чл. 3 и/или чл. 5 от Регламент (ЕС) 1227/2011 се подава в писмена форма и трябва да съдържа ясна, точна и подробна информация относно:

1. името/наименованието и данни за регистрацията/единния граждански номер на уведомяващото лице и на участника/участниците на пазара, срещу което е оплакването;
2. адреса/седалището и адреса на управление на уведомяващото лице и на участника/участниците на пазара, срещу което е оплакването;
3. описание на обстоятелствата, на които се основава искането и твърдяното нарушение;
4. в какво се състои твърдяното нарушение - продукти; участници; пазари и период на извършване;
5. доказателства в подкрепа на искането;
6. подпис на лицето, което подава искането или на негов упълномощен представител.

(2) Писмената форма на искането по ал. 1 се счита за спазена, когато искането е подадено във форма на електронно съобщение до електронен адрес на звеното за мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011, обявен на интернет страницата на комисията или когато е получено по съгласуван с комисията сигурен канал за връзка.

Чл. 155з Предварителното проучване се извършва от длъжностни лица, определени по реда на чл.74а, ал. 2 и 3 от Закона за енергетиката и се наблюдава от ръководителя на звеното за мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011, който при необходимост дава указания.

Чл. 155и (1) При извършване на предварителното проучване длъжностните лица по чл. 155з изясняват фактите и обстоятелствата чрез изискване на писмени становища и сведения, писмени и веществени доказателствени средства, заключения на вещи лица и други средства, които не са забранени със закон. Искането за предоставянето им се отправя писмено от председателя на комисията.

(2) В случай, че предварителното проучване е започнало служебно или въз основа на искане от националния орган по конкуренция или друг държавен орган, както и в случай, че в хода на проучването се установят данни за нарушение на конкурентното право и/или правото на финансовите пазари, обменът на информация и сътрудничество между комисията и другите държавни органи се осъществява по реда и при условията на правилата по чл. 74п от Закона за енергетиката.

Чл. 155к (1) Длъжностните лица по чл. 155з отразяват резултите от предварителното проучване в писмен доклад, който се съгласува с ръководителя на звеното за мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 и се предоставя на председателя на комисията за насрочване на закрито заседание, на което да бъде разгледан от комисията.

(2) Към доклада по ал. 1 се прилага отделен проект на решение без да се излагат фактическите основания за издаване на акта. За мотиви на решението, с което се приема направеното в доклада предложение, се смятат мотивите изложени в доклада, както и изказванията на членовете на комисията в негова подкрепа. За мотиви на решението, с което не се приема направеното предложение, се смятат отрицателните изказвания на членовете на комисията.

Раздел III

Производство по установяване на нарушение по чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия

Чл. 155л (1) Проверка за установяване на нарушение по чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) 1227/2011 се извършва от длъжностни лица, определени по реда на чл.74а, ал. 6 от Закона за енергетиката.

(2) Проверката по ал. 1 се осъществява при спазване разпоредбите на Глава седма „а“ от Закона за енергетиката и на този раздел.

Чл.155м (1) Проверките на място се осъществяват от служители на комисията, определени със заповед на председателя на комисията по чл. 74а, ал. 6 от Закона за енергетиката, които се легитимират със заповедта и представят на проверяваното лице незаверен препис от съдебното разрешение по чл. 74ж от Закона за енергетиката.

(2) Събирането на доказателства при проверките на място се извършва по реда и при условията на чл. 74з от Закона за енергетика.

Чл.155н (1) Оригиналните документи, веществените доказателства и информацията на електронни или цифрови носители се изземват в състоянието, в което са открити по време на проверката и се връщат на проверяваното лице, след влизане в сила на решението на комисията по чл. 74н от Закона за енергетиката.

(2) При мотивирано искане на проверяваното лице, от което са иззети оригинални документи, те могат да бъдат върнати и преди да е влязло в сила решението на комисията. Във всички случаи, комисията връща иззетите оригинални документи, когато упражняването на права по тях е свързано с фактическото им държане, което се доказва от проверяваното лице.

(3) За иззетите доказателства по ал. 1 се съставя протокол на място, с пълен и точен опис на иззетото, по реда и при условията на чл. 74з, ал. 7 от Закона за енергетиката.

Чл. 155о (1) Процедурата, уреждаща достъпа, използването и съхраняването на документите, представляващи производствена, търговска или друга тайна, защитена от закон, се урежда с правила, приети от комисията.

(2) В протокола за иззетите по време на проверката документи и веществени доказателства, независимо от носителя, на който се съхраняват, проверяваното лице има

право да посочи материалите, които съдържат производствена, търговска или друга защитена от закона тайна, като мотивира твърденията си пред проверяващия екип.

(3) Материалите, посочени като поверителни от проверяваното лице, се включват в описа, като проверяващият екип определя срок, в който проверяваното лице е задължено да представи същите материали във вариант, в който са заличени данните, смятани за поверителни.

Чл. 155п (1) Резултатът от проверката се описва в доклад от длъжностните лица по чл. 74, ал. 6 от Закона за енергетиката, а когато докладът съдържа производствена, търговска или друга, защитена от закон тайна – длъжностните лица изготвят и негово резюме.

(2) Докладът по ал. 1 съдържа описание на извършените действия в хода на проверката; събраните доказателства; установените обстоятелства; заключение относно наличие или липса на извършено нарушение по чл. 3 и/или чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 и предложение за решение на комисията. Резюмето има съдържанието на доклада, но със заличени данни от събраните в производството материали, посочени като съдържащи производствена, търговска или друга защитена от закона тайна.

(3) Докладът по ал. 1 се съгласува с ръководителя на звеното за мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 и се предоставя на председателя на комисията, който насрочва закрито заседание на комисията за разглеждането му.

(4) С решението за приемане на доклада по ал. 1 комисията изпраща доклада или неговото резюме на проверяваното лице и определя срок за представяне на становище.

(5) В срока по ал. 4 проверяваното лице има право на достъп до материалите по преписката, с изключение на материалите, съдържащи производствена, търговска или друга, защитена от закон тайна. Не се предоставя достъп до вътрешни документи на комисията, включително кореспонденция с АСРЕ и регулаторни органи на държави – членки на Европейския съюз.

(6) Комисията може да насрочи открито заседание при закрити врата за изслушване на проверяваното лице в заседанието, на което разглежда становището на проверяваното лице по доклада.

(7) В заседанието по ал. 6 не се допуска представяне на доказателства, освен ако те са новооткрити или нововъзникнали.

(8) Съобщенията и документите в хода на производството се връчват от комисията на проверяваното лице и/или изрично упълномощени негови представители по ред, указан в уведомлението по чл. 74а, ал. 7 от Закона за енергетиката. Редът за предоставяне на информация от проверяваното лице или трети лица се указва в писменото искане за предоставянето ѝ.

Чл. 155р (1) Комисията приема решение по чл. 74н от Закона за енергетиката за наличие или липса на извършено нарушение или опит за нарушение на чл. 3 и/или чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 в закрито заседание. С решението комисията:

1. установява нарушение по чл. 3 и/или чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 или че са предприети действия за извършване на нарушение на чл. 3 и/или чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, налага имуществени санкции и/или глоби и може да приложи мярката по чл. 74л от Закона за енергетиката;

2. установява, че не е извършено нарушение по чл. 3 и/или чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 или не са предприемани действия за извършване на нарушение на чл. 3 и/или чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 и прекратява производството;

(2) Във всеки момент в хода на производството, включително и с решенията по чл. 74а, ал. 5, т. 2 и по чл. 74н, ал. 1, т. 2 от Закона за енергетиката, когато се установят данни за извършено престъпление от общ характер и/или за нарушаване на конкурентното право, комисията взема решение за уведомяване на органите на досъдебното производство и/или на Комисията за защита на конкуренцията.

Раздел IV **Външни експерти**

Чл. 155с (1) Когато за изясняване на обстоятелства по производство за установяване на нарушения на чл. 3 и/или чл. 5 от Регламент (ЕС) 1227/2011г са необходими специални знания по искане на проверяващите длъжностни лица комисията възлага извършване на експертиза от един или повече външни експерти, по реда и при условията на чл. 74и от Закона за енергетиката.

(2) Определеният външен експерт декларира писмено пред комисията липсата на пряка или косвена заинтересованост от изхода на производството.

(3) Определеният външен експерт се задължава писмено да не разгласява, производствена и търговската тайна, които са му станали известни при или по повод осъществяването на възложената му експертиза и резултата от експертизата на трети лица.

Раздел V **Защитено лице**

Чл. 155т (1) Запазване в тайна на самоличността могат да поискат лицата, дали обяснения или представили данни за извършено нарушение по Регламент (ЕС) № 1227/2011.

(2) Лицата по ал. 1 получават статут на защитено лице.

(3) Запазването в тайна на самоличността на защитеното лице е защитна мярка, която се прилага от комисията, при условие, че са налице достатъчно основания да се предполага, че от разкриване самоличността на лицето биха настъпили сериозни неблагоприятни последици за упражняваната от него дейност или за личността му.

(4) Наличието на предпоставките за запазване в тайна самоличността на защитеното лице се доказва от съответното лице, което ще се ползва от защитната мярка, и се преценява от комисията във всеки конкретен случай.

Чл.155у (1) Процедурата по запазване в тайна самоличността на защитеното лице се открива по искане на лицето, което ще се ползва от прилагането на защитната мярка.

(2) Искането по ал. 1 е писмено. В него лицето следва да изложи всички свои съображения, обосноваващи прилагането на мярката, като представи или посочи доказателства в подкрепа на искането си.

(3) Искането по ал. 1 трябва да съдържа името, ЕГН, адреса и подписа на лицето, което ще се ползва от прилагането на защитната мярка.

(4) Въз основа на искането по ал. 1 се изготвя мотивирано предложение до комисията за издаване на разпореждане за запазване в тайна на самоличността на съответното лице.

(5) Предложението по ал. 4 се изготвя от ръководителя на звеното за мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 и съдържа:

1. идентификационни данни на лицето, искащо запазване в тайна на самоличността му;

2. данни за това дали обясненията и данните, предоставени от лицето, осигуряват доказателства от съществено значение за образуване на производство пред комисията или за обосноваване на нарушение по Регламент (ЕС) № 1227/2011;

3. основанията, въз основа на които се предполага, че от разкриването на самоличността му биха настъпили сериозни неблагоприятни последици за упражняваната от него дейност или за личността му;

4. предложение за комбинация от цифри и букви, които да бъдат определени като идентификационен номер на защитеното лице;

5. други данни, характерни за конкретния случай, ако такива са налице.

(6) Към предложението се прилага искането по ал. 2.

(7) Комисията разглежда предложението и се произнася с решение в закрито заседание.

(8) Решението на комисията, с което се одобрява предложението за запазване в тайна на самоличността на защитено лице, трябва да съдържа:

1. идентификационни данни на лицето, чиято самоличност ще бъде запазена в тайна;

2. идентификационен номер на защитеното лице.

(9) Защитеното лице се запознава с решението на комисията, с определения му идентификационен номер и с целия приложим ред за запазване в тайна на неговата самоличност.

Чл. 155ф (1) Идентификационният номер на защитеното лице се определя на произволен принцип, като комбинация от общо осем цифри и букви на кирилица, които следва да бъдат записани последователно, без интервали или препинателни знаци помежду им. Към идентификационния се прибавя номерът на съответното производство пред комисията и годината на образуването му.

(2) Снемането на устни обяснения на защитеното лице и изготвяне на протоколи, както и използването и съхраняването на обяснения и данни, предоставени от защитеното лице, се уреждат във вътрешни правила, приети от комисията.

(3) Разкриването на самоличността на защитеното лице се извършва само при:

1. изрично писмено съгласие на защитеното лице;

2. при отпадане на необходимостта от прилагането на защитната мярка.

(4) Не се изисква писменото съгласие на защитеното лице при разкриване на неговата самоличност, ако се установи, че той участва в твърдяното нарушение.

(5) Отпадането на необходимостта от прилагането на защитната мярка се констатира от ръководителя на звеното за мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011, който прави предложение до комисията за приемане на решение, с което да се разкрие самоличността на защитеното лице.

Раздел VI

Превантивен, текущ и последващ контрол за спазване на задълженията по чл. 4, 8, 9 и 15 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия

Чл.155х (1) Комисията осъществява превантивен, текущ и последващ контрол за изпълнение на задълженията по чл. 4, чл. 8, чл. 9 и чл. 15 от Регламент (ЕС) 1227/2011, въз основа на водения от нея регистър за пазарните участници на пазарите на електрическа енергия и природен газ чрез платформа на АСРЕ (централизиран европейски регистър на участниците на пазара).

(2) Длъжностните лица, които извършват превантивен, текущ и последващ контрол за спазване на задълженията по чл. 4, 8, 9 и 15 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 и съставят актове за установяване на административно нарушение, се определят еднократно - със заповед на председателя на комисията, а индивидуалните задачи на всеки експерт при осъществяване на контрола по конкретна проверка се възлагат от ръководителя на звеното за мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011.

(3) За всяка извършена проверка се съставя констативен протокол, към който се прилагат всички събрани доказателства, писмени обяснения, документи, становища и други, както и задължителни предписания към проверяваните лица, ако има такива. Протоколът се подписва от съставителя, от проверяваното лице, а при отказ - от двама свидетели на отказа.

(4) Проверяваното лице има право да даде обяснения в тридневен срок от връчването на протокола, което се отразява в констативния протокол. По направените обяснения длъжностните лица изготвят заключение, което се отразява в доклад за резултатите от проверката и е неразделна част от преписката.

(5) Не се съставя констативен протокол в случаите, в които контролните органи са констатирани нарушение въз основа на официални документи, както и при неизпълнение на задължението за предоставяне на документи и информация, предвидено в Закона за енергетиката и в подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

(6) За резултатите от извършената проверка (констатации и заключения) длъжностните лица, извършили проверката, изготвят доклад до председателя на комисията, към който се прилагат констативния протокол, събраните доказателства, материали и становища.

(7) Когато в резултат от проверката се установят нарушения, с констативния протокол се дават задължителни предписания към проверяваните лица и/или се съставя акт за установяване на административно нарушение.“.

§ 13. В § 1 от Допълнителните разпоредби се създава т. 3:

„3. „Участник на пазара“ е всяко лице, включително оператори на преносни системи, което извършва сделки, включително издаването на нареждания за търгуване, на един или повече пазари за търговия на едро с енергия.“.

§ 14. В § 2 от Допълнителните разпоредби точката в края на изречението се заменя със запетая и се добавя изразът „както и на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия.“.

§ 15. В Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката навсякъде думите „ЗЕ“ и „ЗЕВИ“ се заменят съответно с думите „от Закона за енергетиката“ и „от Закона за енергията от възобновяеми източници“, а думите „по ЗЕ“ и

„по ЗЕВИ“ се заменят съответно с думите „ по Закона за енергетиката“ и „по Закона за енергията от възобновяеми източници“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 16. Лицата по чл. 155а – 155е привеждат дейността си в съответствие с тези разпоредби в срок до три месеца след влизането им в сила.

§ 17. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.